

ИВАН ТАКЕВ: НАКЪДЕ ЩЕ ПОЕМЕ ИКОНОМИКАТА НИ, ЗАВИСИ ОТ РАЗВРЪЗКАТА С ДЪЛГОВАТА КРИЗА В ЕВРОПА

26.09.2011г.

Иван Такев

Изпълнителен директор на БФБ-София АД

В. „КЛАСА”

ИНТЕРВЮТО ВЗЕ ЛЮДМИЛА КУЮМДЖИЕВА

Г-н Такев, на 19 септември стартира индексът за компаниите с добро корпоративно управление - CGIX. Смятате ли, че подобна инициатива ще раздвижи пазара и ще подтикне повече компании да бъдат по-отговорни?

- Твърде оптимистично е да се смята, че подобна инициатива би решила всички проблеми на пазара, тъй като те са от съвсем друго естество, макар една част от тях да са свързани с корпоративното управление. Този индекс обаче, от една страна, е един добър опит за прилагане на определени качествени критерии към публичните компании и тяхната корпоративна отговорност, като същевременно той е и опит за стимулиране все повече дружества да обърнат внимание на този аспект. Ето защо борсата подкрепи Националната комисия за корпоративно управление при създаването му и се ангажира както с калкулирането му, така и с оповестяването на информация за него.

Последния месец световните пазари са много динамични заради проблемите в еврозоната. Евентуалното задълбочаване на проблемите в страни като Испания и Италия до какви последици ще доведе?

- Според мен във времето, първо, може да очакваме развръзка със ситуацията с Гърция, като в голяма степен може да се очаква, че тя от своя страна ще предопредели и действията на Европа, а и на останалите икономически сили при по-нататъшното развитие на дълговата криза. Въпреки че размерът на дълга на Италия и Испания като абсолютна сума е много голям, т.е. за тях важи принципът, че са прекалено големи, за да бъдат оставени да фалират, негативно развитие в Гърция силно ще увеличи по-нататък натиска върху тези две страни и ще затрудни решаването на проблемите им. Този натиск допълнително се засилва през последните дни и от факта, че вече се чува множество мнения, че фалитът на Гърция просто се отлага съзнателно или не във времето, тъй като тя без реформи не може да оцелее дори и в по-краткосрочен аспект, а такива за момента няма или не са дали резултат. И макар Италия и Испания да се опитват да намерят свое собствено решение на въпроса, например Италия се обърна към Китай, в момента, в който проблемът с гръцката задължнялост се

разрешава по един или друг начин, спекулативният натиск ще се пренесе към тези две държави, а и към останалите с дългови проблеми.

Какви са прогнозите ви за развитието на икономиката ни? Според някои международни икономисти има вероятност от нова рецесия. При подобен сценарий какви ще са негативите за нашата страна?

- Ситуацията в България в голяма степен ще зависи от това, дали Европа като цяло ще изпадне в нова рецесия, като тук отново ключът е в разрешаването на дълговата криза. Няма как обаче да се надяваме да останем незасегнати, доколкото имаме търговски и финансови взаимоотношения с региона и останалата част от Европа.

В началото на месеца от CEE Stock Exchange Group обявиха, че имат интерес към БФБ. На какъв етап са разговорите за евентуална продажба? Освен този оператор има ли други борси, които имат интерес към придобиването на БФБ?

- От CEE Stock Exchange Group многократно са заявявали своя интерес за участие в приватизацията на БФБ. Конкретни разговори с тях обаче не сме водили, тъй като редът за приватизация в България е друг и изключва възможността продавач по сделката да е самото приватизиращо се дружество.

Очаква се до края на тази година държавните дялове на ЕРП-тата да се листнат на БФБ. Смятате ли, че ще има чуждестранен интерес към тези активи?

- Да, определено, доколкото те са достатъчно големи дялове, които могат да предизвикат интерес, и са от компании, опериращи в сектор, считан за перспективен, макар и за момента силно регулиран. Именно размера на предлагането тук считаме за определящ, тъй като по време на срещите ни с представители на чуждестранни финансови институции многократно е изтъквано, че България е атрактивна дестинация за портфейлни инвестиции, но предлагането е толкова малко спрямо капацитета на чуждите участници, че на практика прави инвестициите невъзможни. В момента при предлагането на държавния дял в ЕРП-тата този проблем не съществува, като единствено трябва да направим така, че чуждестранните инвеститори да разберат за тази приватизация.

Мисли ли се за разнообразяване на инструментите за търговия на БФБ? Кога можем да ги очакваме и какви ще са те?

- За момента сме дали възможност за търговия на всички видове познати спот инструменти. Още от началото на миналата година беше създаден пазар на структурирани продукти, който на практика прави възможна търговията с производни инструменти, макар и спот. Факт е обаче, че за момента няма желаещи да емитират подобни продукти, въпреки че именно такъв интерес преди време ни подтикна да създадем този пазар. Причината според мен е само една и тя е, че недостатъчната ликвидност в момента силно затруднява издаването на структурирани продукти, тъй като хеджирането на емитента би изисквало заемане на позиции в базовия инструмент или инструменти в по-големи обеми, каквито за момента трудно се набавят, а дори и да е възможно, това е свързано с големи ценови отклонения. Ето защо, за да се появят деривативни инструменти, независимо какви са те, е необходимо пазарът да набере необходимата критична маса, която беше загубена в резултат на кризата.

В началото на годината обявихте, че има набелязани компании, които евентуално да се присъединят към борсата. Докъде стигнаха тези разговори и можем ли скоро да очакваме нови IPO-та? В кои сектори?

- Да, през последната година се срещнахме с ред компании с цел да проучим нагласите им спрямо капиталовия пазар в България и евентуалните им намерения за листване в

обозримо бъдеще. Като цяло впечатленията ни са смесени, тъй като нагласите им варираха от едната до другата крайност. Това най-вероятно е резултат от несигурните очаквания на бизнеса за бъдещето, което е напълно нормално на фона на последните три години, както и на случващото се в момента с дълговите проблеми на Европейския съюз. С други думи до момента, в който бизнесът не стабилизира очакванията си, не можем да очакваме нарастване на броя на първичните предлагания в България.

Скоро излезе информация, че НАП ще проверява всички българи, които търгуват с акции онлайн, тъй като по този начин не се налага те да се изписват където и да било като собственици на ценните книжа. Смятате ли, че подобна проверка ще покаже сериозни измамни схеми, и реално има ли вариант чрез онлайн търговия да се правят измами?

- Напълно нормално е НАП да иска да разбере за определен вид сделки, които могат да имат отношение към облагането на данъчните субекти. Наистина капиталовите печалби от сделки с акции в страната и чужбина не се облагат, но не така стои например въпросът със сделки извън ЕС или с капиталовите загуби.

Същевременно задграничната търговия в целия свят в момента се осъществява почти изцяло електронно чрез една или друга платформа, като начинът, по който фигурират собствениците в отделните регистри на ценни книжа, е малко или много сходен - всяко звено разполага с информация не за крайния клиент директно, а за своя клиент, явяващ се следващото звено, и т.н. С други думи, ако идентификацията на местните акционери в България в „Централен депозитар“ АД може да се осъществи сравнително лесно, то при идентификацията на местни лица - страни по сделки на чужди пазари, не може да се разчита на централизирана информация от депозитарите

